

Motion till riksdagen 2008/09:So336

av **Eva-Lena Jansson (s)**

Aktivt folkhälsoarbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regler för införsel av alkohol och tobak.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en kampanj och ett aktivt folkhälsoarbete för sänkt alkoholkonsumtion.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av preventiva åtgärder för att motverka tobakskonsumtion bland ungdomar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör lyfta upp frågan om alkohol- och tobakskonsumtionens påverkan på folkhälsan på dagordningen i samband med att Sverige tar över ordförandeskapet i EU andra halvåret 2009.

¹ Yrkande 1 hänvisat till SkU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Sedan införselkvoter av alkohol och tobak till Sverige kraftigt höjts, har både tobaks- och alkoholkonsumtionen ökat kraftigt, en ökning som har många negativa effekter i vårt samhälle. Alltfler våldsbrott relaterade till alkohol rapporteras från hemmiljöer och vid och i närheten av restauranger och nöjeskrogar. Den ökade införseln har också inneburit att stora mängder alkohol finns exponerade i många hem där barn och ungdomar lever, detta samtidigt som den illegala försäljningen av alkohol har ökat dramatiskt, ofta riktad till ungdomar. Sverige riskerar nu en utveckling liknande den som finns i Storbritannien och Danmark där folkhälsan försämras kraftigt och alltfler barn och ungdomar drabbats av alkoholens baksidor.

När det gäller tobak finns det ett tydligt samband mellan rökning och tidig alkoholdebut. Dessutom är rökare överrepresenterade i den grupp av unga som sedan testar hasch. Enligt stiftelsen A non smoking generation är det ca 50 barn om dagen som börjar röka eller snusa. För att förebygga den ohälsa som följer i spåret av tobakskonsumtion borde det förebyggande folkhälsoarbetet påbörjas tidigt i skolorna i samverkan med landsting och exempelvis idrottsföreningar.

När Sverige blev medlem i EU utlovades det att den nationella socialpolitiken inte skulle påverkas av medlemskapet, ett löfte som dessvärre inte visade sig hålla särskilt länge. Därför behöver Sverige, genom regering och riksdag, vid olika tillfällen och i olika EU-sammanhang verka för sänkta införselregler när det gäller alkohol och tobak. I samband med Sveriges ordförandeskap borde regeringen därför ta initiativ till att frågan om alkohol, tobak och folkhälsa kommer upp på den officiella dagordningen.

Regelverket för alkoholreklam har också påverkats sedan EU-medlemskapet, vilket märkts inte minst i veckotidningar men också i dagstidningar där reklam för alkohol förekommer flitigt.

För att motverka en tidig alkoholdebut och ge ungdomar ett tydligt alternativ till en alltmer alkoholfixerad livsstil borde en nationell upplysningskampanj, liknande Spola kröken som genomfördes i slutet av 70-talet, initieras med riktade satsningar på skolornas högstadier och gymnasiet. I detta arbete borde olika frivillighetsorganisationer och nykterhetsorganisationer involveras för att man ska tillvarata deras kunskap och erfarenhet.

Om inget görs riskerar vi att få enorma kostnader inom sjukvården och kriminalvården och dessutom ett stort lidande bland barn, ungdomar och kvinnor som drabbas extra hårt när alkoholkonsumtionen ökar. Alltfler kommer att hamna i missbruk och antalet våldsbrott som misshandel och våldtäkt kommer att öka. Sverige har ett trist förflutet som en nation där alkoholism tillhörde våra vanligaste folksjukdomar. Ska vi kunna motverka en utveckling som leder oss tillbaka till det samhället måste det vidtas kraftiga åtgärder nu.

Stockholm den 30 september 2008

Eva-Lena Jansson (s)